

ԿԿՈՒ

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Թիւ 14

ԱՊՐԻԼ Ա. 2019

ՄՈՒԿԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

Աթաբեկ Խնկոյեան

Մուկերու երկրին մէջ ընդհանուր սով կը տիրեր շփացած կատուին պատճառով: Այս տեսնելով՝ գիւղապետը դռնէ-դուռ ինկաւ, ո՛չ տունն ձգեց, ո՛չ տանիք եւ բոլորը՝ երիտասարդ թէ ծեր, մէկ առ մէկ հաւաքեց ու ժողովի բերաւ եւ անոնց հարցուց, թէ ի՞նչ ընեն, որ հնարքով մը ազատին կատուին ձեռքէն:

Եկան գիւղէն մեծաւորները՝ իրենց երկար պոչերով եւ նստան ժողովի: Մուկ մը խօսեցաւ ու ըսաւ.

- Մտի՛կ ըրեք, ո՛վ սիրելի հայրենակիցներ: Կին ու զաւակ չունիմ, այլ անտեր ծերուկ մըն եմ, բայց պատուաւոր մուկ մըն եմ:

Իմ ոտքերուս ուժը ա՛լ պակսեցաւ, եւ ես անօթութենէս պիտի մեռնիմ: Սովը հասած է մեր դրան ա՛խ, որովհետեւ մռռան կատուն եկեր-մտեր է մառանը:

Մեզ խաբէլու համար հազար ձեւեր կ'ընէ ձայնը կը քաշէ, սուտ մեռել կը ձեւացնէ, բայց հագի մուկ մը տեսած՝ գլուխէն կը բռնէ ու օդը կը հանէ, թաթովը կը զարնէ ու երկար ատեն կը խաղայ հետը, վերջն ալ կ'ուտէ ու լաւ մը քէֆին կը նայի: Ո՞վ տեսած է այսպիսի չար ու անգութ արարած, իսկ այքերն ալ՝ ճիշդ գոյգ մը կրակ: Բայց մեր ազնիւ ցեղն ալ իրաւունք ունի ապրելու չէ՞ եւ ես գիտեմ ատոր ճարը:

Տեսէ՛ք, ահաւասիկ բերած եմ զանգակ մը, որ հագի թերթէ շարժենք, մէջի լեզուակը կը զնգայ:

Կատուին վիզէն կախենք այս զանգակը, որպէսզի անկէ

Ետք որքան ալ օրորայ ու շորորայ, սուտ մեռել ձեւացնէ կամ մռռայ, զգանք, որ ան եկաւ-հասաւ, եւ փախչիւք-ազատիւք:

- Է՛, լա՛ւ, բայց զանգակը ո՞վ պիտի կախէ կատուին վիզէն:

- Ալօ՛, դո՞ւն:
- Կ՛ուզեք, որ ան ուտէ Ալօ՞ն:
- Բալօ՛, դո՞ւն:
- Յապա կ՛ուզեք, որ ան ճանկէ Բալօ՞ն:
- Չալօ՛, դո՞ւն:
- Չալօն կադ է:
- Մսո՛, դո՞ւն:
- Մսոն կարճ է:
- Փսո՛, դո՞ւն:
- Այդպիսի խիղճ կ'ըլլա՞յ:
- Յամբօ՛, դո՞ւն:
- Ես տկար եմ:
- Չամբօ՛, դո՞ւն:

- Ըսենք, որ զանգակը տարի ու մօտեցայ կատուին, հապա՞՞ եթէ վրաս յարձակի:

- Թող Բսոն եւ Խսոն միասին բռնեն կատուին կռակէն:

- Ի՞նչ կը խօսի այս չոր գլուխը, աւելի լաւ չէ՞, որ դո՞ւն տանիս զանգակը, ա՛լ ինչ Բսո, ի՛նչ Փսո, սօ,- ձայնեց ճարճատան Բսոն:

- Լռէ՛, ան կի՛րթ: Ուրեմն զացէ՛ք,- մեռէ՛ք դուք, վախկոտներ: Ես ձեզի խելք տալո՞ւ եկայ, թէ՞ զանգակ կախելու:

Թիւ 14 ՊԱՏՈՒՍՏԵՑ՝ ՈՒՅՆ ԿԱՐԵԱՆ-ՏԻՔՄԻՔԵԱՆ
ՆԿԱՐԱՇԱՐՈՒՑ՝ ՈՒՅՅԻ ՔԵՇԻՇԵԱՆ

ՃԱՆՕԹԱՆԱՆՔ ԱԹԱԲԵԿ ԻՆԿՈՅԵԱՆԻ

Աթաբեկ ինկոյեան ծնած է Բամպակ շրջանի Ղարաբոյեա գիւղին մէջ 1875 թուականին: Նախնական ուսումը ստացած է ծննդավայրին մէջ, ապա անցած է Ալեքսանդրապոլ (ներկայիս Կիւմրի) ուսումը շարունակելու, որմէ ետք նուիրուած ուսուցչութեան:

Աթաբեկ ինկոյեանի գրական փորձերը սկսած են աշակերտական տարիքին: Ան այդ շրջանին գրած է ոտանաւորներ, որոնք լոյս տեսած են 1890 թուականին:

Ղազարոս Աղայեանէն եւ Յովհաննէս Թումանեանէն ետք, ինկոյեան մեր լաւագոյն մանկագիրներէն մէկը կը համարուի:

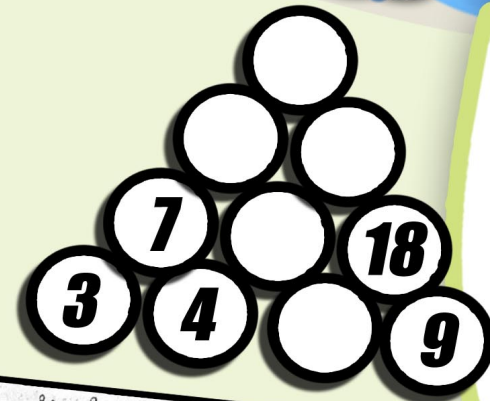
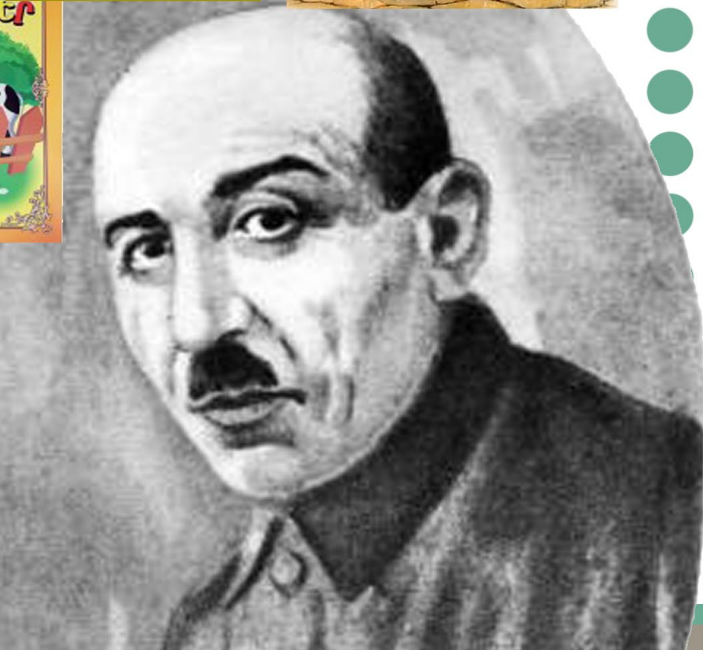
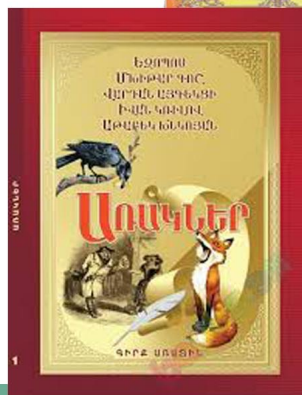
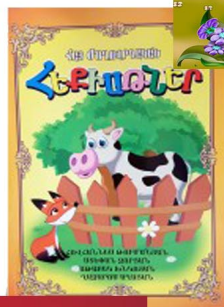
Անոր մանկական գեղեցիկ ոտանաւորներէն են՝ «Գիրք», «Այգի», «Լուսին», «Գարուն», «Մեղու», «Աղունսն Ու Արջը», «Յորնատերն Ու Ջաղացպանը», «Գիւղացին Ու Արջը»:

Իսկ արձակներէն՝ «Խուլի Այծերը», «Իմ Բալիկը», «Գալոյի Աղունսը» եւ այլն: Սակայն ինկոյեան մեր գրականութեան մէջ յայտնի է որպէս տաղանդաւոր առակագիր: Բազմաթիւ են իր մէկը միւսէն սուր խայթող եւ խորիմաստ առակները:

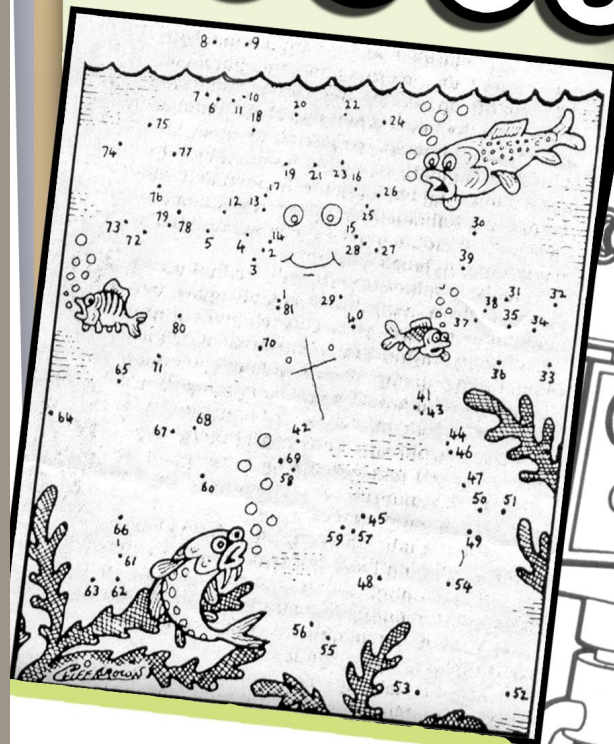
Ինկոյեան ունի բազմաթիւ թարգմանութիւններ, յատկապէս ռուս հռչակաւոր առակագիր Կռիլովէն:

Այս շարքին կը պատկանին՝ «Կարիճն Ու Գորտը», «Ճպուռն Ու Մրջիկը», «Մուկերու Ժողովը», «Վատ Ընկեր», «Կկուն Ու Աքլորը», «Գայլն Ու Գառը», «Աղունսն Ու Խաղողը» եւ այլն:

Ինկոյեան մահացած է 1935 թուականին, Երեւանի մէջ:

Կրնա՞ս ամբողջացնել բուրգը՝ գիտնալով, որ իւրաքանչիւր շրջանակի մէկ թիւը հաւասար է անոր տակը գտնուող երկու թիւերուն գումարումին:
Օրինակի համար՝ 3+4=7

1-81 կէտերը իրարու միացո՞ւր, յայտնաբերելու համար պահուած պատկերը:

Կ'ուզե՞ս ներկել այս ընթերցասեր արջուն պատկերը:

ԱՐՋՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏՃԱՌԱԾ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Տասնեակ մը մեծ խաղալիք արջուկներ յայտնուեցան Փարիզի Կոպըլին թաղամասին մէջ: Անցորդներուն ուշադրութիւնը գրաւող այս 4.9 քիլօ կշռող արջուկները ամէն տեղ էին՝ սրճարաններուն մէջ, դեղագործին մօտ, սափրիչին խանութը, Նոյնիսկ՝ մէթրօներուն մուտքին:

Կամաց-կամաց անոնց ներկայութիւնը դարձաւ ընտանի, եւ սկսաւ հետաքրքրել Նոյնիսկ զբօսաշրջիկները: Սակայն այս արջուկներուն ներկայութիւնը թաղին մէջ պատահական չէ: Թաղամասին մէջ գտնուող գրախանութի մը պատասխանատուն Ֆիլիպին Է, որ յղացած է այս գաղափարը՝ քիչ մը ուրախութիւն մտցնելու համար տխուր անցորդներուն առօրեային մէջ:

Ան արջուկներու իր այս մեծ ընտանիքը կը վստահի թաղամասի տարբեր գործատերերուն, որպէսզի անոնք արջուկները զետեղեն հետաքրքրական ձեւով եւ մաս կազմեն թաղամասի առօրեային: Այսպէս արջուկներէն մէկը կը զետեղուի թաղի դեղարանին մէջ, ան մաս կազմած է ծխախոտի դեմ կազմակերպուած ձեռնարկներուն: 31 Դեկտեմբերին ճաշարաններէն մէկը «հրաւիրած է» մօտաւորապէս յիսուն արջուկ՝ նոր տարուան խրախճանքին, ճաշարանը փակ մնացած է միւս յաճախորդներուն համար, սակայն հետաքրքիր անցորդները կեցած են ճաշարանի պատուհաններուն առջեւ այդ «տօնակատարութեան» հանդիսատես ըլլալու համար:

Ֆիլիպը Նոյնիսկ առաջարկած է անձերու՝ արջուկ մը որդեգրել 48 ժամուան համար, պայմանաւ որ արջուկը մաս կազմէ անձին առօրեային եւ ընէ այն, ինչ որ որդեգրողը կ'ընէ եւ ապրի անոր նման:

Սակայն արջուկներուն այս երկար կեցութիւնը վերջ գտաւ 26 Յունուարին, երբ մեծ ընդունելութիւն մը կազմակերպուեցաւ քաղաքապետարանին մէջ, որպէսզի հրաւիրեալները անոնց հրաժեշտ տան: Անշուշտ ասիկա առիթ եղաւ նաեւ Ֆիլիպին՝ անոնց թիւը հաշուելու, տեղեկութիւն մը, որ միայն Ֆիլիպը գիտէ, որովհետեւ ո՛չ մէկը գիտէ, թէ քանի՞ արջուկներ կ'ապրին թաղին մէջ եւ կ'անցնեն ձեռք-ձեռք:

Սակայն արջուկները խոստացած են վերադառնալ: Այս երկրորդ եղանակը պիտի սկսի 2019-ի գարնան:

ԵՐԵՒԱԿ

Երեւակ՝ օդակաւոր մոլորակը, Արեգակնային դրութեան վեցերորդն է: Երեւակը խտութեամբ ամենէն ցանցառ մոլորակն է, սակայն 35 անգամ աւելի ծանր է, քան Երկիրը: Իր 120.660 քմ. չափող տրամագիծը Երեւակը կը դասէ Արեգակնային դրութեան երկրորդ ամենախոշոր մոլորակը: Արեւէն 1430 միլիոն քմ. հեռաւորութեան վրայ՝ անոր շրջանը կ'ընէ 30 տարիէն, սակայն ինքն իր վրայ կը դառնայ 10 ժամ 24 վայրկեանէն: Ան ինքն իր առանցքին շուրջ կը դառնայ այնպիսի արագութեամբ մը, որ իր հասարակածին վրայ գոյացուցած է կորնթարդ մակերես մը: Երեւակը ունի պզտիկ հաստատուն կորիզ մը՝ շրջապատուած հեղուկ ջրածինի խաւով մը:

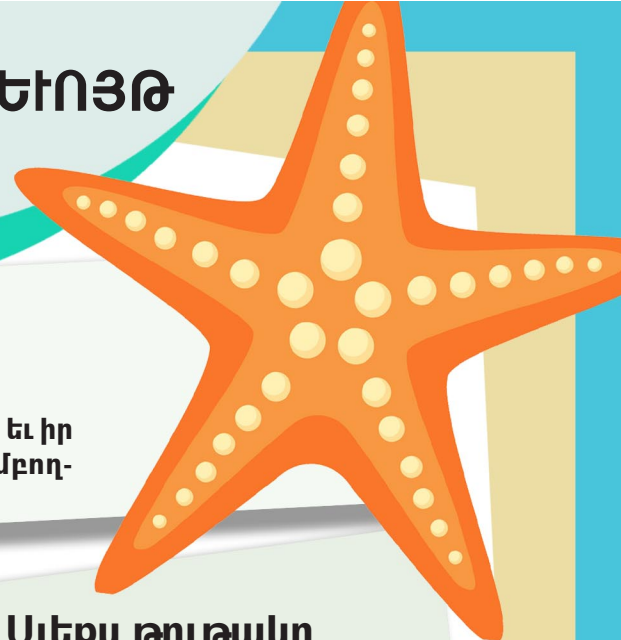
Ջրածինով հարուստ մթնոլորտը հանդարտ չէ: Երկրային ուրկանէ մը տասը անգամ աւելի արագ հովեր կը փչեն իր հասարակածին շուրջ: Միջին ջերմաստիճանն է -190 աստիճան սելիսիոս:

Երեւակը կը բնորոշուի նաեւ իր արբանեակներուն թիով (առնուածն 20): Ամենակարեւորը՝ Տիտանը, աւելի մեծ է քան Փայլածու մոլորակը:

Իր գծաւոր մակերեսով եւ իր լայն գունաւոր օդակներով՝ Երեւակը մոլորակներուն ամենաշքեղն է: Հինգ օդակներ, բաղկացած միլիոնաւոր սառուցապատ ժայռի կտորներէ, կը դառնան մոլորակին շուրջ տարածութեան մը վրայ, որ աւելի մեծ է քան Նոյնիսքն Երեւակը:

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՐԵՒՈՅԹ

Ծովաստղը

Ծովաստղը կրնայ իր ձեռքերէն մէկուն եւ իր մարմինի կեդրոնի փոքրիկ մասէ մը ամբողջովին նոր մարմին մը աճեցնել:

Ալեքս թուրակը

Ալեքս անունով ափրիկեան մոխրագոյն թուրակը կը գտնուէր Արիզոնայի համալսարանին մէջ. կրնար խօսիլ, հաշուել մինչեւ 6, զգալ թէ ինչերէ՛ կազմուած են իր դէմ դրուած նիւթերը՝ իր կտուցով անոնց դպչելով, իր մարզիչէն ջուր եւ ուտելիք ստանալէ ետք, կ'ըսէր թէ ինչ գոյնի եւ ձեւի են այդ տարբեր առարկաները:

Ամենէն փոքրիկ ինքնաշարժը

Մեծ թիով արտադրուած ամենէն փոքրիկ ինքնաշարժը «Փիլի Փ50»ն է, որ տակաւին կ'արտադրուի մինչեւ այսօր: Անիկա կրնայ փոխադրել միայն մէկ անձ, ունի մէկ դուռ եւ մէկ լոյս: Անոր երկայնքը մօտաւորապէս 140 սմ. է եւ լայնքը 100 սմ., իսկ բարձրութիւնը՝ 120 սմ.:

Ինչպե՛ս կարելի է գնահատել խոհարար մը

Եթէ կ'ուզես Փորթուկալի մէջ գնահատել խոհարար մը, համբուրէ ցուցամատդ եւ ապա ականջդ սեղմէ, ըստ երեւոյթին, ասիկա ըսել է, որ կերած ճաշդ շատ համով է: